

Rum til flere hos IKEA

Partnerskab mellem Huset Venture Nordjylland og IKEA Aalborg skaber jobmuligheder til personer på kanten af arbejdsmarkedet. Huset Venture Nordjylland får en træningsplatform til at oplære sårbare ledige på en rigtig arbejdsplads. IKEA Aalborg får løst nogle arbejdsopgaver af rutinemæssig karakter, og bidrager samtidigt til et rummeligt arbejdsmarked uden selv at skulle varetage rekruttering og administration af fleksjobbene.

Huset Venture Nordjylland (HVN) gør det lettere for virksomheder at rumme personer med nedsat arbejdsevne. Med spidskompetencer inden for inklusion af udsatte på arbejdsmarkedet, bogholderi, regnskab og administration samt IT og grafik skaber de arbejdspladser til personer med psykiske og /eller fysiske udfordringer.

I januar 2014 startede et nyt ben i HVN – Huset Venture Service (HVS) – der er et særskilt projekt finansieret af satspuljemidler. Fokus for det 2-årige projekt er at udvikle nye metoder til at indsluse personer med nedsat arbejdsevne, og stille en træningsplatform til rådighed for personer, der har behov for jobafklaring eller opkvalificering.

Projektet er et samarbejde mellem HVN, IKEA Aalborg og jobcenter Rebild. Jobcenter Rebilds opgave er at finde egnede kandidater og deltage i udviklings-, afklarings- og opfølgingsforløbene i samarbejde med HVN. HVN står for rekrutteringen og ansættelse og har derudover rollen som mentorer for de ansatte medarbejdere. IKEA's primære rolle er at skabe rammerne og stille relevante opgaver samt via et tæt samarbejde at bidrage til projektets fortsatte udvikling og eksistens.

Fire fleksjobbere er indtil videre blevet ansat i varehuset som servicemedarbejdere i HVN's "serviceteam". Til at støtte op om dette, er der derudover ansat to medarbejdere med socialfaglig baggrund, der ligeledes er i fleksjob.

Mange typer opgaver til serviceteamet

Hos IKEA varetager HVN's serviceteam primært opgaver inden for lager og logistik, køkken, returvarer samt andre ad-hoc opgaver. De forskellige opgaver omfatter en varierende grad af kontakt til kunder og til IKEAs øvrige medarbejdere. Aase Hessel, projektleder for HVS, forklarer: "Den ene opgave vi har er i logistik og lagerområdet. Der fjerner og sorterer vi plastik og emballage fra de varer, der kommer ind hver morgen. En anden type opgave er, at vi sætter returvarer på plads, når kunder har fortrudt deres køb eller efterladt varer et forkert sted. En tredje opgave er i IKEAs restaurant. Her pakker vi madvarer op, anretter maden på fade, datomærker og sætter det i køle- og fryserum, så det er klar til brug i restauranten."

Opgavernes karakter gør, at arbejdet kan tilrettelægges efter de nødvendige skånehensyn, og giver mulighed for at deltagere i udviklings- og afklaringsforløb kan afprøve forskellige arbejdsopgaver og interesser. Den varierende grad af arbejde giver gode muligheder for at indsluse personer med psykiske og /eller fysiske udfordringer.

Fælles værdier som basis for partnerskabet

I partnerskaber af denne type, er det væsentligt at have et ”fælles tredje”, som begge parter arbejder hen imod. Aase Hessel forklarer: ”I et partnerskab er det vigtigt at alle parterne har ejerskab, fælles interesse og målsætning. En målsætning, der giver merværdi – udover parternes eget udbytte. Vores fælles tredje er, at vi er meget interesseret i at få udsatte borgere på arbejdsmarkedet, så indsatsen bliver samfundsnyttig. Vi har en højere mission sammen.”

Både IKEA Aalborg og HVN fremhæver de fælles værdier som en væsentlig årsag til partnerskabets succes - at de har en fælles holdning og tilgang til, hvordan man arbejder med personer med nedsat arbejdsevne, og at de motiveres og drives af at skabe et mere rummeligt arbejdsmarked.

IKEA har på globalt plan en bæredygtighedsstrategi, der beskriver, hvordan koncernen vil drive forretning på en måde, der tager størst muligt hensyn til mennesker og miljø. I denne bliver etablering af lokale partnerskaber fremhævet som et særskilt indsatsområde. Samarbejdet med HVN og jobcenter Rebild er netop et eksempel på et lokalt forankret partnerskab og viser, at IKEA Aalborg sætter handling bag den globale strategi.

Annemette Brahe, HR partner i IKEA Aalborg, siger om samarbejdet: ”Vi skal tage et socialt ansvar, og det vil vi også gerne. Samtidig er det helt i tråd med vores værdisæt. IKEA er en stor virksomhed, og det er vores vision at skabe en bedre hverdag for de mange mennesker. Derfor er det helt naturligt for os at tage et socialt ansvar og integrere i vores forretningsgange.”

Udlicitering af rekruttering, mentorskab og administration giver IKEA stor værdi

Mange virksomheder ønsker som IKEA at bidrage til et rummeligt arbejdsmarked ved at tilbyde jobs til personer med nedsat arbejdsevne. Men det kan være en ressource- og tidskrævende affære at administrere jobs på særlige vilkår og indsluse personer på kanten af arbejdsmarkedet.

Her giver samarbejdet IKEA Aalborg mulighed for at lægge mentorrollen samt diverse administrative opgaver ud til partneren. Annemette Brahe forklarer: ”Vi stiller krav til vores ledere og medarbejdere hver dag, og de skal ofte forholde sig til mange opgaver af forskellig karakter. Derfor er Huset Venture en stærk ressource, og de tager et stort ansvar i at skabe et nærvær og one-to-one behandling af personer. De har stor faglighed/kompetence inden for området, hvilket har en afgørende betydning i arbejdet med mennesker med specielle behov samt fastholdelse af dem på arbejdsmarkedet.”

En væsentlig HR-rolle

HVN tager med partnerskabet en væsentlig HR opgave på sine skuldre, og så har de bedre muligheder for at screene borgerne og følge dem tæt på selve arbejdspladsen end kommunerne typisk har, da HVN's socialfaglige medarbejdere er til stede i varehuset. Hvis IKEA Aalborg havde fået kandidater direkte fra kommunen, skulle de påtage sig mentorrollen.

Partnerskabet med HVN giver ligeledes værdi for IKEA i og med, at de ikke skal varetage en rekruttering, som kan være en udfordring. HVN havde 26 potentielle kandidater igennem for at besætte de fire stillinger som servicemedarbejdere, og generelt kan det være vanskeligt at finde personer til stillinger, der ikke er på fuld-tid. Grundlægger og direktør for HVN, Inger Steen Møller, fortæller: ”Det skaber økonomisk værdi for IKEA, fordi de får løst deres opgaver, de har et stabilt personale, og de er fri for at bruge kræfter på at rekruttere hele tiden.”

Med partnerskabet får IKEA altså mulighed for at indsluse personer med nedsat arbejdsevne og bidrage til et rummeligt arbejdsmarked uden selv at skulle rekruttere og varetage mentorrollen og administrationen. De får desuden mulighed for at vise kunder og medarbejdere, at der er handling bag de flotte ord i bæredygtighedsstrategien.

HVN får en træningsplatform på det ordinære arbejdsmarked

For HVN er partnerskabet ligeledes af stor værdi. Inger Steen Møller direktør for HVN fastslår: ”Det er jo guld værd for os at have en mulighed for at afprøve mennesker på en rigtig arbejdsplads. Oven i købet en arbejdsplads, der er positiv over for, at forløbet kan afsluttes med en fastansættelse.”

Netop det forhold at arbejdsopgaverne befinder sig på en ordinær virksomhed og ikke på et beskyttet værksted, fremhæves som en særlig styrke ved projektet.

”Vi får en indgang til at få indsluset borgere på det ordinære arbejdsmarked, og det stemmer jo godt overens med vores målsætning om at skabe rummelige arbejdspladser”, lyder det fra Inger Steen Møller, mens Aase Hessel uddyber:

”Man får en anden tilgang til arbejdsmarkedet, når man er i en virksomhed og ikke i et kommunalt projekt. Man er på den brændende platform.”

Modellen, hvor en socialøkonomisk virksomhed er bindeled mellem ordinære virksomheder og personer med nedsat arbejdsevne, har ifølge Aase Hessel en tydelig samfundsmæssig værdi: ”Det er da en kæmpe fordel for hele samfundet, at man binder ordinære og socialøkonomiske virksomheder sammen. Det gør meget mere muligt, og virksomheden får et andet ejerskab ift. at inkludere mennesker og understøtte inklusion.”

Balancegangen mellem det sociale og økonomiske er ofte svær

På trods af de mange muligheder, som partnerskabet åbner op for, er der også visse udfordringer forbundet med projektet. F.eks. har det vist sig vanskeligere end først antaget, at finde egnede kandidater til stillingerne som servicemedarbejdere, da opgaverne stiller krav til medarbejdernes fysik og samarbejdsevner.

En anden udfordring for den fortsatte vækst er det såkaldte rimelighedskrav, der betyder, at der skal være mindst fem ordinært ansatte pr. person, der er ansat i virksomhedspraktik eller med løntilskud (dog vil der altid kunne ansættes 1 person på særlige vilkår). Inger Steen Møller og Aase Hessel forklarer: ”Rimelighedskravet er et problem for os. Vi må faktisk kun have én person i praktik ad gangen. Så lige så snart vi har én, er der i princippet lukket. Og nu hvor vi står og gerne vil udvide til nye områder, har vi ikke mulighed for at tage folk ind i virksomhedspraktik for at finde ud af, hvad deres kapacitet og evner er. Det vil sige, så bliver vi faktisk tvunget til at ansætte folk direkte – og det er som at have bind for øjnene, når vi ansætter.”

Endnu en væsentlig udfordring bliver at få projektet til at balancere fremover uden satspuljemidler, og i det hele taget arbejde hen imod en mere økonomisk bæredygtig forretningsmodel, hvor flere midler kommer fra kunder og partnerskaber. HVN har stort fokus på, hvordan de fremover kan blive uafhængige af offentlige midler og få budgetterne til at balancere. I 2015 deltog de i Det Sociale Vækstprogram, hvor udvalgte socialøkonomiske virksomheder i et forløb på 5 mdr. får hjælp til at udvikle deres forretning. Aase Hessel fortæller: ”Den træning, vi har fået i vækstprogrammet, har skærpet vores fokus på forretningsmodeller og indtjeningsgrundlag. Det giver et anderledes fokus, hvor det økonomiske får en større fylde. Jeg tror, der bliver en bedre balance mellem det sociale og det økonomiske fremadrettet.”

Balancen imellem people og buisness er målet

Netop balancen mellem det sociale og det økonomiske fremhæves også af Annette Brahe, fra IKEA Aalborg: ”Langt hen ad vejen har det været det menneskelige, som HVN har haft med sig. Nu er der ved at komme mere fokus på forretningen, og det er dér, jeg ser de største udfordringer, for det skal også med. Déror tror jeg, der er meget at hente og meget at lære for dem. Så de skal fremover have større fokus på forretningsdelen og finde balancen mellem ’people’ og ’business’.”

Mange socialøkonomiske virksomheder har som HVN netop udfordringer på dette punkt. På spørgsmålet om, hvad socialøkonomiske virksomheder typisk er mindre gode til, lyder det samstemmende fra Inger Steen Møller og Aase Hessel: ”At drive forretning! Det er jo ikke det, der har drevet os.” Inger Steen Møller fortsætter: ”Hvis du har startet en socialøkonomisk virksomhed, så det jo fordi, du har en indignation over et eller andet, som du gerne vil ændre. Jeg havde ikke selv tænkt, at jeg skulle være direktør, da jeg fik de penge (satspuljemidler). Jeg havde jo bare tænkt, at vi skulle have sådan en virksomhed. Det var det, der fyldte. Og det betød også, at alt det der med at lave forretningsplaner og have personaleansvar og alle de der ting - man kan ikke sige de kom bag på mig, for jeg vidste det jo nok godt - men det var ikke det, jeg syntes var det allermest spændende.”

Flere fleksjobbere hos IKEA fremover

Med det øgede fokus på forretningsdelen og de mange muligheder for at løse nye opgaver for IKEA, tegner fremtiden dog lys for HVN: ”Jeg tror faktisk, vi vil kunne få rigtig mange jobs i IKEA. Et slag på tasken er, at om et år, så tror jeg i hvert fald, vi har dobbelt så mange”, lyder det fra Aase Hessel, mens Inger Steen Møller stemmer i: ”Annemette har jo masser af idéer til arbejdsopgaver, vi kan løse, men det er så os, der ligesom er på bagkant nu, fordi vi ikke har medarbejderne til det.”

Fra IKEA Aalborg's side er der stor tilfredshed med HVS's ydelser:

”HVN's styrke er at forstå IKEA, vores værdier og respektere vores behov og forretning. De har været meget ydmyge omkring, at det vi betalte for, skulle vi også have leveret – no matter what. De er meget professionelle i forhold til at levere”, lyder det fra Annemette Brahe.

IKEA Aalborg ønsker at øge antallet af opgaver til HVS, og i HR afdelingen arbejdes der på at kunne skrive HVN's medarbejdere ind i rekrutteringsplanen frem til 2020. ”Det er en god måde at tage et socialt ansvar på. Det er også en fordel for de medarbejdere, der er involveret, for der bliver taget hånd om dem. Og det er også en økonomiske fin forretning for os, fordi det ikke er de store omkostninger vi har, på det, der bliver leveret.”

Fakta om Huset Venture Nordjylland (HVN):

HVN er en socialøkonomisk virksomhed, der varetager opgaver inden for jobskabelse, bogholderi, regnskab, administration, IT og grafik. Virksomheden blev grundlagt i 2007 af Inger Steen Møller og tæller i dag 36 ansatte. Størstedelen af medarbejderne har nedsat arbejdsevne, eftersom 30 af de ansatte er i fleksjob.

HVN har stor erfaring i at inkludere mennesker med nedsat arbejdsevne på en arbejdsplads og ved, hvordan der tages hensyn til fysiske og psykiske begrænsninger. Det er netop disse erfaringer, der bringes i spil i projektet ”Huset Venture Service”, hvor HVN i samarbejde med IKEA Aalborg og Jobcenter Rebild jobafklarer personer med nedsat arbejdsevne og indsluser dem på arbejdsmarkedet. Fem ansatte fra HVN har i dag deres daglige gang hos IKEA Aalborg, og målet er at udvikle ”en virksomhed i virksomheden”, der kan indsluse udsatte borgere og skabe arbejdspladser på et rummeligt arbejdsmarked.

Huset Venture Nordjylland dækker hele Nordjylland og har base i Nørresundby. Der findes også et Huset Venture i Århus, Storkøbenhavn, Haderslev og Ringkøbing, og de fungerer som selvstændige enheder.

Fakta om IKEA Aalborg

I 2010 åbnede IKEA et nyt varehus i Aalborg på 30.500 m². Det skete efter en ændring af planloven i 2007, som gav IKEA mulighed for en større ekspansion.

Varehuset i Aalborg har knap 340 ansatte og derudover fem personer, der er ansat hos HVN, men har deres daglige gang i IKEA.

IKEA er i dag en stor international virksomhed med varehuse i over 40 lande og mere end 155.000 ansatte. I regnskabsåret 2015 havde varehusene besøg af 776 millioner kunder og den samlede omsætning for året nåede 32,7 milliarder euro.

IKEA blev grundlagt af svenskeren Ingvar Kamprad i 1943, og åbnede sit første varehus i Sverige i Älmhult i 1958.

Socialøkonomiske virksomheder

Socialøkonomiske virksomheder (SØV) fungerer på almindelige markedsvilkår, men virksomhedens primære formål har samfundsgavnlig karakter.

Formålet med driften har et socialt, beskæftigelses-, sundheds-, miljømæssigt eller kulturelt sigte, og SØV fremmer desuden et aktivt medborgerskab i lokalområdet.

SØV sælger altså varer og tjenester samtidig med, at de skaber en positiv social forandring for samfundet i form af fx et mere rummeligt arbejdsmarked eller et grønnere miljø.

De er ofte begyndt med støtte fra det offentlige og/ eller fonde, men skal være i stand til at finansiere sig selv efter en startfase for at kunne kalde sig for en socialøkonomisk virksomhed.

Du kan læse mere om socialøkonomiske virksomheder på:
www.socialvirksomhed.dk